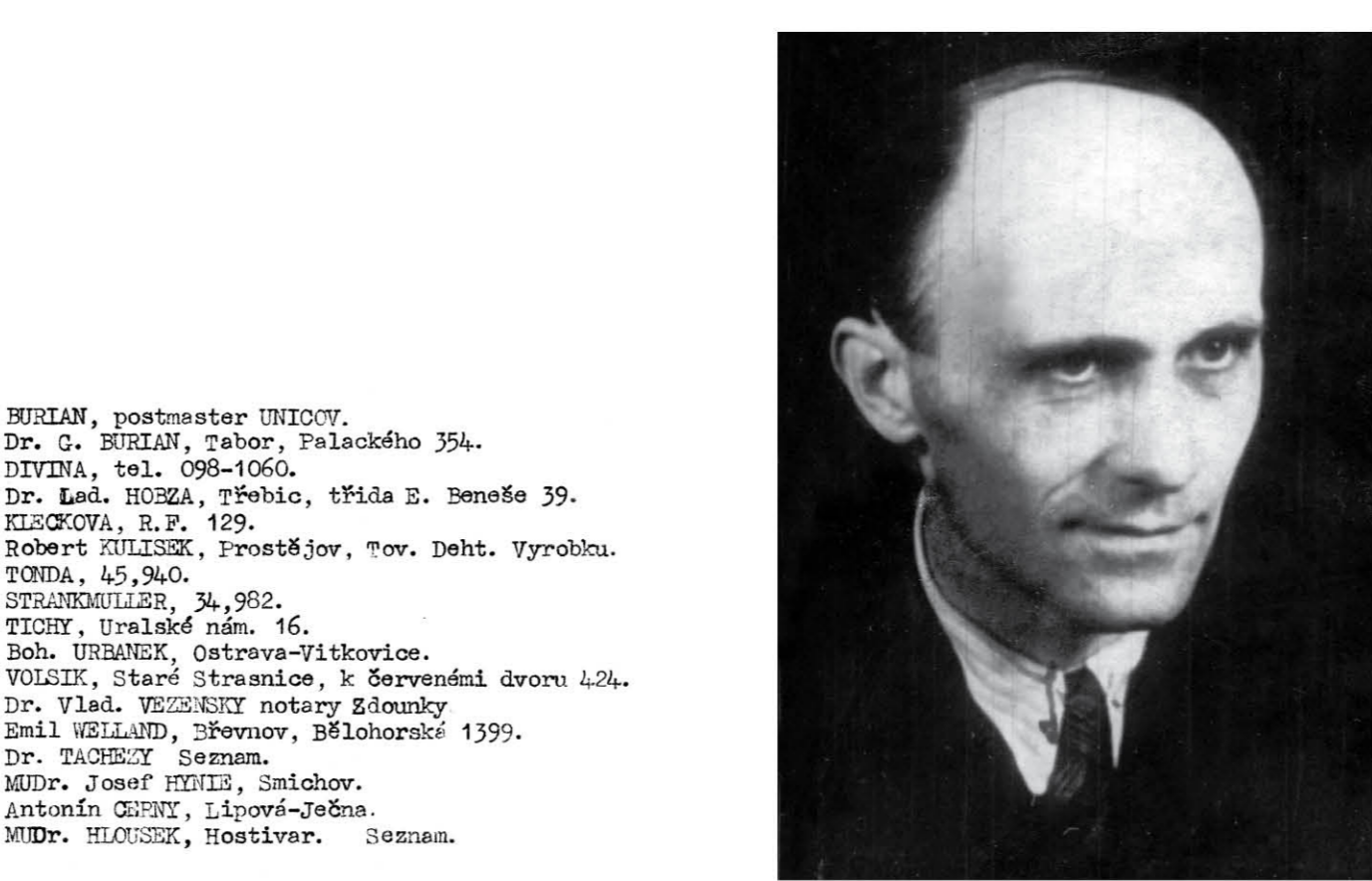

Průkaz V. Knotka z dob služby v naší armádě ve Velké Británii. V. Knotek's ID card from his service in the Czechoslovak Army in the UK.

zdroj: ABS

Ze zpravodajské vybavy V. Knotka, kontaktní adresy. From V. Knotek's intelligence equipment – contact addresses.

zdroj: ABS

Proměna V. Knotka v Johna R. Colese. V. Knotek's transformation into John R. Coles.

zdroj: ABS

zdroj: ABS

 Foto z rekonstrukce údajné vraždy mjř. Schramma: Po únoru 1948 vyložený student Miroslav Choc (nar. 19. 1. 1925) pobýval od 26. března 1948 do 25. dubna 1948 v uprchlickém táboře v Regensburgu. Vrátil se ilegálně do Československa s odbojovými a kurýrními úkoly. Dne 27. května 1948 měl v Praze spáchat atentát na funkcionáře ÚV KSČ Augustina Schramma. Choc byl 25. listopadu 1948 odsouzen k trestu smrti a 19. února 1949 popraven. Fotografie pochází z rekonstrukce atentátu Státní bezpečnosti, vpravo Miroslav Choc.

Photo from the reconstruction of Major Schramm's alleged murder: Miroslav Choc (born on Jan. 19, 1925), a student expelled after February 1948, lived in an exile camp in Regensburg from March 26, 1948 to April 25, 1948. He returned to Czechoslovakia illegally with resistance and courier assignments. On May 27, 1948, he allegedly assassinated Augustin Schramm, an official of the Communist Party's Central Committee. Choc was sentenced to death on November 25, 1948 and executed on February 19, 1949. The photograph is from the assassination reconstruction staged by the StB. Miroslav Choc is on the right.

zdroj: ABS

Počátky

Únor 1948 znamenal počátek zásadních změn ve společnosti i státu, pro občany pak zásadní existenční změny. Tisíce perzekuovaných občanů a přesvědčených demokratů se s novými poměry nedokázaly ztotožnit. Byli zbaveni své existence nebo nebyli schopni žít z principiálních důvodů v nové politické situaci. Reakcí bylo zapojení do odboje po vzoru nedávno minulé doby nacistické okupace. Vytvářely se skupinky vyrábějící a rozšiřující letáky, shromažďující zbraně a získávající informace. Z obavy před postihem za tyto aktivity nebo nezávisle na tom se pak desettisíce občanů rozhodli opustit Československo a odejít do svobodného světa. Hledali buď novou existenci, nebo se chtěli zapojit do protikomunistického odboje v zahraničí.

Zprvu vysílali kurýry do Československa jednotlivci nebo malé skupinky exulantů. Hlavním úkolem bylo vytvořit spojení s domovem, přinášet čerstvé informace, ale také převádět přes hranice rodinné příslušníky a přátele nebo přinášet narychlo opuštěný majetek.

Do třetího odboje se jako první zapojili účastníci odboje proti nacistické nadvládě. Jednou z prvních akcí zahraničního odboje byla mise škpt. Václava Knotka (1910 – 1948). Knotek měl zkušenosti z domácího odboje i zahraničního odboje ve Velké Británii z doby II. světové války. Po válce byl zaměstnancem ministerstva vnitra a před únorem 1948 spolupracoval jako zpravodajec s tajemníkem národně socialistické strany Vladimírem Krajínou. Hned v únoru 1948 musel uniknout zatčení Státní bezpečností a přešel hranice do Německa. Na jaře zajistil převedení manželky a čtyř dětí do Velké Británie.

Knotek přijel do Československa vlakem večer 15. června 1948, s britským pasem na jméno John Robert Coles. S pomocí paruky, brýlí a gumových vložek do úst se mu podařilo pozměnit svoji podobu. Měl v úmyslu vybudovat za pomoci dosud existujících kontaktů na československých úřadech informační kanál do zahraničí. Knotek dokonce počítal s využitím úředního rádiového spojení ministerstva zahraničních věcí, do jehož vysílání měly být zprávy pro exil zašifrovávány. Již druhý den pobytu na území Československa byl ale prozrazen Státní bezpečnosti jedním ze svých kontaktů, Karlem Svobodou. Svoboda byl Knotkovým spolubojovníkem ze zahraničního odboje, parašutistou výsadku WOLFRAM, po válce se stal úředníkem ministerstva zahraničí.

V podvečer 16. června 1948 byl Knotek na nábrežní u Právnické fakulty v Praze v průběhu schůzky se Svobodou zatčen a převezen do věznice Státní bezpečnosti ve Washingtonově ulici. Během přijímací procedury ve věznici se mu podařilo použít jed ukrytý v ústech. Knotkova smrt byla pak Státní bezpečností dlouho utajována. Takto tragicky a neuspěšně skončil snad první pokus o zpravodajskou akci exilu pod britskou ochranou. Byl poznamenán chaotickými popřevratovými poměry v Československu i patrně nepromyšlenou a málo konspirativní přípravou v zahraničí.

The beginning

February 1948 meant the beginning of fundamental changes in society and state. Citizens were in for massive existential changes. Thousands of persecuted citizens and convinced democrats could not come to terms with the new situation. These people were deprived of their existence or were unable to live in the new political regime for reasons of principle. They responded by getting involved in the resistance – following the example from their recent past, during the Nazi occupation. Groups formed to produce and distribute leaflets, gather weapons and obtain information. Fearing punishment for such activities, or even independently of this, tens of thousands of citizens decided to leave Czechoslovakia for the free world, where they sought a new existence or wanted to participate in the anti-Communist resistance from abroad.

Initially, individuals or small groups of exiles sent their couriers to Czechoslovakia. Their chief task was to establish connection with the home country, bring fresh information, and lead family members over the border or bring property that had been left behind in haste.

The first participants in the third resistance were veterans of the anti-Nazi resistance. One of the first international resistance projects was the mission of Staff Captain Václav Knotek (1910–1948). Knotek had experience from both domestic and international resistance (in Great Britain) during World War II. Following the war, he was an employee of the Ministry of Interior, and before February 1948, he cooperated with the secretary of the National Socialist Party, Vladimír Krajina, as an intelligence officer. As early as February 1948, he had to flee to avoid arrest by the StB, crossing the border to Germany. In the spring, he arranged for the transfer of his wife and four children to the UK.

Knotek arrived in Czechoslovakia on a train on 15 June 1948, with a British passport in the name of John Robert Coles. He changed his appearance using a wig, glasses, and rubber mouth inserts. He intended to make use of his existing contacts with Czechoslovak authorities to build an information channel leading abroad. Knotek even planned to use the radio connection of the Ministry of Foreign Affairs, whose transmissions were to contain encrypted messages for exiles. However, one of his contacts, Karel Svoboda, betrayed him to the StB on the second day of his stay in Czechoslovakia. Svoboda was Knotek's fellow fighter from the international resistance, a member of the WOLFRAM paratroopers who became an official of the Ministry of Foreign Affairs after the war.

Knotek was arrested on an embankment of the Vltava River near Prague's Law Faculty during a meeting with Svoboda, and was taken to the StB prison on Washingtonova Street in the early evening of June 16, 1948. During the prison entrance procedures, he succeeded in taking poison hidden in his mouth. The StB kept Knotek's death a secret for a long time afterwards. Thus what might have been the very first attempt at an intelligence action on the part of exiles under British protection ended tragically and unsuccessfully. It suffered from the chaotic post-coup situation in Czechoslovakia as well as not very well thought out and underconspired preparation abroad.

	Vzorky šatů a prádla neznámé mrtvoly			
	muže – ženy			
	nalezené dne v			
	ŠATY	spodní KALHOTY	KOŠILE	PONOŽKY
	<p>Poznámka: Od každé části oděvu mrtvoly vezměte vzorek velikosti čtvere, připevněte na kartu a nad něj do menšího prostoru udejte, odkud byl vzorek odtáhn. Značky prádla musejí být i v každém případě zajištěny. (V případě potřeby je možno použití více políček pro jeden vzorek.)</p>			
	77			

Fotografie mrtvého V. Knotka. Photograph of the dead V. Knotek.

zdroj: ABS